

	učivo	Očekávané výstupy
Září	ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI NAŠE ŠKOLA – život v naší škole, práva a povinnosti žáků, význam činnosti žákovské samosprávy, školního parlamentu, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život.	Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce žáků při řešení konkrétních úkolů a dosahování cílů ve škole. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, zná pravidla školního řádu.
Říjen	NAŠE OBEC, REGION, KRAJ – správní orgány obce radnice a obecní zastupitelstvo, funkce a úkoly, obecní zájmy, demokratické prvky při řízení obce, komunální volby. Ochrana kulturních památek v obci, významné dějinné události	Umí popsat a zhodnotit význam obec. úřadu, institucí, kulturních objektů – v obci, regionu Má přehled o histor. památkách obce, regionu
Listopad	Praha – matka měst – historické památky hlavního města, UNESCO, kulturní dědictví, vandalismus	Odsuzuje projevy vandalismu a aktivně proti němu vystupuje
Prosinec	NAŠE VLAST – pojem vlasti a vlastenectví, památná místa, co nás proslavilo, významné události, významné osobnosti, národní hrdost, národní bohatství, pověsti, naši slavní předkové	Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání, umí je popsat. Rozlišuje projevy vlastenectví od nacionalismu
Leden	STÁTNÍ SYMBOLY, státní svátky a významné dny	
Únor	ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ Peníze – druhy platidel, historie peněz, naturální směna, peněžní směna, současné mince a bankovky – ochranné prvky, osobnosti na bankovkách	Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů, objasní princip vyrovnaného, přebytkového a schodkového rozpočtu domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
Březen	Hospodaření domácnosti – lidské potřeby, hodnota a význam peněz v lidském životě – hodnotový žebříček, rozpočet domácnosti, hlavní příjmy a výdaje domácnosti, typy rodinného rozpočtu, rizika hospodaření s penězi.	
Duben	BANKY – druhy, služby, možnosti a druhy spoření, ukládání peněz, význam spoření, dětské bankovní konto, Platební karty – druhy, bezpečné používání karet POJIŠTĚNÍ - hlavní typy pojištění, význam	Uvede příklady použití platební karty, vysvětlí jejich omezení. Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí Uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je použít.

Květen	<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <p>LIDSKÁ SETKÁNÍ – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení muže a ženy, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti</p>	<p>Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situaci ohrožení.</p>
červen	<p>VZTAHY MEZI LIDMI – osobní vztahy, mezilidská komunikace, rodinné vztahy, manželství a funkce rodiny, způsoby chování, projevy netolerance, diskriminace, rasismus, xenofobie</p>	<p>Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace. Zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>

	učivo	výstupy
Září	<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <p>NAŠE VLAST – pojem vlasti a vlastenectví</p> <p>STÁTNÍ SYMBOLY ,státní instituce,</p> <p>tradice české státnosti,významné osobnosti,</p> <p>spojené s čes. státem,státní svátky a významné dny</p>	<p>Objasní účel důležitých symbolů státu a způsoby jejich používání</p>
Říjen	<p><u>KULTURNÍ ŽIVOT a kulturní dědictví</u></p> <p>Rozmanitost kulturních projevů,projevy kultury v životě jednotlivce a společnosti – druhy kultury,součásti,masová kultura,masmédia,kulturní instituce,kulturní bohatství národa – historické památky regionu,umělecké slohy,ochrana památek</p>	<p>Žák zhodnotí nabídku kulturních institucí,kriticky přistupuje k mediálním informacím,váží si kulturního bohatství,má přehled o hlavních památkách regionu,zaujímá aktivní postoj proti projevům vandalství a ničení kulturních hodnot</p>
Listopad	<p><u>STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</u></p> <p>MAJETEK,VLASTNICTVÍ – druhy majetku a vlastnictví</p> <p>Hmotný a nehmotný majetek ,hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana</p> <p>PENÍZE – historie české měny, evropská měna, směnné kurzy,hotovostní a bezhotovostní platební operace,platební karty a jejich bezpečné používání</p>	<p>Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního, uvede příklady.Sestaví rozpočet domácnosti uvede hlav. příjmy a výdaje,na příkladech ukáže vhodné využití hotovostního a bezhotovostního placení,uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty</p>
Prosinec	<p>HOSPODAŘENÍ DOMÁCNOSTI - rodinný rozpočet,</p> <p>Plat, mzda, rozdíl mezi nominální a reálnou mzdou,životní úroveň</p>	
Leden	<p>ZÁKLADNÍ FINANČNÍ PRODUKTY – banky a jejich význam,běžný účet,spořicí účet, význam spoření Půjčky a riziko zadlužení</p>	<p>Vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké Služby občanům nabízejí - základní produkty</p>
Únor	<p><u>Globální problémy světa.Ekologické problémy</u></p> <p>Významné planetární problémy a způsoby</p>	<p>Žák uvede současné globální problémy</p>

	<p>řešení Globální oteplování, ozonová díra, problémy s odpadem, využívání nových zdrojů energie,</p> <p>Důsledky lidských zásahů do přírody, chráněné krajinné oblasti a NP v ČR..</p>	<p>Vyjádří svůj názor a popíše hlavní příčiny a důsledky pro život lidstva,</p> <p>Uvede způsoby řešení pro lidstvo i jednotlivce</p>
Březen	<p><u>ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO</u></p> <p>Vznik státu, právní základy státu, základní historické a současné typy států,</p>	<p>Rozlišuje typy a formy států, porovnává jejich znaky</p>
Duben	<p>Složky státní moci – zákonodárná – parlament, výkonná – vláda a prezident, soudní – soustava soudů</p> <p>Volby – druhy, charakteristika demokratických voleb</p>	<p>Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, jejich orgánů a institucí, správy obcí, krajů, státu, vyloží smysl voleb do státních orgánů a zastupitelstev.</p>
Květen	<p>Lidská práva – Listina základních práv a svobod – částečný rozbor dokumentu – základní lidská práva, porušování lidských práv – diskriminace, rasismus, xenofobie, šikana</p>	<p>Žák přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva jiných lidí.</p> <p>Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, zaujímá aktivní postoj k porušování lidských práv a svobod</p>
červen	<p><u>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</u></p> <p>Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, mravní hodnoty, rozdíl mezi morální a právní normou a jejich prolínání</p>	<p>Žák zdůvodní nepřijatelnost nemorálního způsobu chování, uplatňuje vhodné způsoby chování v různých životních situacích.</p>

	učivo
Září	<p><u>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</u></p> <p>Osobnost – podobnost a odlišnost lidí, charakter člověka, projevy chování, schopnosti, dovednosti, sebereflexe, sebevýchova, osobní potenciál.</p>
Říjen	<p>Osobní rozvoj, životní cíle a plány, životní perspektiva, smysl života, adaptace na životní změny, význam vůle při dosahování cílů, zvládání krizí a neúspěchů, zdravá sebedůvěra zodpovědnost při volbě povolání</p>
Listopad	<p><u>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</u></p> <p>Peníze – Úloha peněz v životě, cenová politika v tržním hospodářství, (nabídka, poptávka, struktura ceny), druhy cen – pevné ceny, volné ceny, limitované ceny</p> <p>Hospodaření domácnosti – finanční rozpočet, rizika hospodaření s penězi</p>
Prosinec	<p>Hospodaření státu – odvětví národního hospodářství, státní rozpočet – příjmy a výdaje, druhy státního rozpočtu</p> <p>Finanční produkty – banky – druhy, služby, platební karty, druhy úvěrů (spotřebitelský úvěr, přečerpání účtu, používání kreditní karty)</p>
Leden	<p>Druhy pojištění, pojistná událost, význam pojištění</p> <p><u>ČLOVĚK, STÁT A PRÁV</u></p> <p>Právní základy státu, státní občanství ČR,</p>
Únor	<p>Státní správa – orgány a instituce – parlament, vláda, prezident, soudní moc – práce s ÚSTAVOU</p>
Březen	<p>Správa obcí a krajů – obecní a krajská zastupitelstva – úkoly, význam</p> <p>Volby – (druhy, volební právo, volič, politický pluralismus, podstata demokratických voleb, principy demokracie</p>
Duben	<p>LIDSKÁ PRÁVA – základní lidská práva, práva dítěte, vývoj lidských práv v historii, (Odsouzení projevů netolerance, diskriminace, rasismu, xenofobie, extremismu atd.)</p> <p>Práce s Listinou základních práv a svobod – částečný rozbor dokumentu</p>
Květen	<p>PRÁVNÍ ŘÁD ČR – význam, funkce</p> <p>Orgány právní ochrany občanů policie, soudy, státní zastupitelství</p> <p>Právní vztahy (vlastnictví, prac. poměr, manželství), právní normy, způsobilost k právním úkonům, trestní zodpovědnost</p>
červen	<p>EVROPSKÁ INTEGRACE – EU a ČR, historie EU, členské státy, eurozona, Schengen,</p> <p>Hlavní instituce, význam členství v EU pro občany ČR</p>

	učivo
Září	<p><u>ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO</u></p> <p><u>Právo v každodenním životě</u> – význam právních vztahů, důležité právní závazky z nich vyplývající. Právní ochrana manželství a rodičovství, výživné, řešení manželských problémů, domácí násilí – právní řešení, manželské poradny, práva dětí</p> <p><u>Význam Zákona o rodině</u> – částeč. rozbor dokumentu</p>
Říjen	<p><u>Pracovní právo – základní pojmy</u> – pracovní poměr (druhy), pracovní smlouva, vznik a ukončení prac. poměru, pracovní doba, mateřská a rodičovská dovolená, problémy nezaměstnanosti, Úřad práce, sociální podpora, pracovní podmínky pro mladistvé</p> <p><u>Význam Zákoníku práce</u> – částečné seznámení s dokumentem</p>
Listopad	<p><u>Právní řád ČR</u></p> <p><u>Protiprávní jednání, druhy a postihy</u> protiprávního jednání včetně korupce, rozlišení přestupku a trestného činu – příklady, hranice trestní zodpovědnosti, tresty pro mladistvé, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv duševního vlastnictví, autorská práva</p> <p><u>Trestní zákoník</u> – částeč. seznámení s dokumentem</p>
Prosinec	<p><u>Právní základy státu – ÚSTAVA ČR</u></p> <p>Obsah Ústavy, orgány státní správy a samosprávy – složení, význam, úkoly, (parlament, vláda, prezident, soudy, obecní a krajská zastupitelstva.</p> <p>Volby – druhy, politický pluralismus, volební právo, principy demokracie</p>
Leden	<u>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</u>
Únor	<p><u>Výroba, obchod, služby</u> – podstata fungování trhu, principy tržního hospodářství. Hospodaření státu – <u>Státní rozpočet</u> – typy, části, příjmy a výdaje. <u>Daně</u> – přímé a nepřímé, povinnost daňového přiznání <u>Rizika rodinného hospodaření. Pojištění</u> – druhy.</p> <p><u>Peníze</u> – koloběh peněz, inflace a reálný výdělek, <u>vliv inflace</u> na rodinný rozpočet <u>Hotovostní a bezhotovostní platební styk</u>, (karty, platební příkaz, SIPO, elektronické bankovníctví, platba na dobírku)</p> <p><u>Ceny – struktura ceny</u>, druhy cen, reklama, falešné obchodní praktiky, ochrana spotřebitele – reklamace, záruční doba</p>
Březen	<p><u>FINANČNÍ PRODUKTY</u></p> <p>Banky – aktivní a pasivní operace,</p> <p><u>Úvěrové finanční produkty</u> – bankovní a nebankovní úvěr (hypotéky, kontokorent, splátkový prodej, kreditní karty) Zvážení nutnosti úvěru, úroky, rizika úvěru, kam se obrátit v případě potíží, splátkový kalendář, dluhová past – finanční poradci</p>
Duben	<u>Spořicí finanční produkty</u> - krátkodobé (vkladní knížky, spořicí účty, termínované

	<p>vklady),dlouhodobé (stavební spoření, penzijní připojištění,životní pojištění),proč spořit</p> <p>Investice – základní pravidla pro investování, investice finanční a reálné,individuální a kolektivní.</p>
Květen	<p><u>MEZINÁRODNÍ VZTAHY,GLOBÁLNÍ SVĚT</u></p> <p>Mezinárodní spolupráce – politická, ekonomická a bezpečnostní, výhody, významné mezinárodní organizace, (Rada Evropy, NATO, OSN atd.),členství ČR – význam spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích.</p>
červen	<p>Globálizace – projevy,klady,zápory,významné globální problémy,včetně válek a terorismu,možnosti jejich řešení</p>